

Elke oorlog is het zelfde

Elke oorlog is anders

Ik kom uit een land dat al zeven jaar verscheurd wordt door oorlog. En ik sta hier nu met u allen om de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog in Nederland te herdenken. Voor mij is er geen verschil tussen hier en daar, tussen toen en nu. Want oorlog is oorlog en de dood neemt altijd en overal onschuldige levens. Wat ik hier nu met u doe, is het delen van menselijke solidariteit, solidariteit met de tragedies van de slachtoffers van oorlogen, alle oorlogen.

Het is helemaal niet makkelijk om over de oorlog te vertellen, ik ben een van de velen die elk oorlogsmoment en elk detail hebben meegemaakt. Ik verloor vrienden met wie ik voor de oorlog mijn mooiste momenten heb gedeeld. En mijn familie is ontheemd, verspreid over centra en asiellanden. Mijn moeder heb ik al 5 jaar niet gezien en ik weet bijna zeker dat ik haar nooit meer zal zien.

Toen ik vluchtte uit mijn geliefde stad Aleppo, had deze stad al haar karakteristieken al verloren. Ik doel daarbij niet alleen op de plaatsen, de woningen en de pleinen, maar ook op gewaarwordingen en gevoelens, de herinneringen uit mijn kinderjaren, de geur van de liefde en de hoop van het leven. Het is niet meer de stad die ik van vroeger ken. Aleppo is kapot gemaakt zoals Rotterdam tijdens de tweede wereldoorlog door de talloze bommen en luchtaanvallen. Deze en nog veel meer herinneringen leven in mijn geheugen, vergezellen mij in mijn dromen en in mijn dagelijkse leven, als een monster dat op mijn borst zit en niet weg wil.

Ondanks dit verdriet, de gruwelijke herinneringen is het belangrijk de oorlog niet te vergeten. De herdenking van de oorlogstragedies is als het rinkelen van een belletje om de mensheid te herinneren aan de gevaren ervan. De strijd tegen de oorlog begint met een poging hem niet te laten gebeuren, hem te verwerpen en te voorkomen dat hij zich herhaalt. En het verzet tegen de oorlog begint met werken voor alles wat vrede is: niet de dood, maar het leven, niet de vernietiging maar de bouw, niet de afwijzing maar de acceptatie, niet de haat maar de liefde.

En, zoals de dichter Remco Campert zegt:

Verzet begint niet met grote woorden

Maar met kleine daden

Zoals storm met zacht geritsel in de tuin

Of de kat die de kolder in zijn kop krijgt

Zoals brede rivieren

Met een kleine bron

*Verscholen in het woud
Zoals liefde met een blik
Een aanraking iets dat je opvalt in een stem
Jezelf een vraag stellen
Daarmee begint verzet
En dan die vraag aan een ander stellen*